

Tweede Kamer
t.a.v. Vaste Kamercommissie VWS
per mail verzonden naar cie.vws@tweedekamer.nl

Datum : 18/05/2026
Ref. : 2026518_VwS_JH
Betreft : brief NVO aan vaste Kamercommissie VWS n.a.v. Besluit centrale overheidsbekostiging Orthopedagoog-generalist.

Geachte leden van de vaste Kamercommissie VWS

De orthopedagoog-generalist (OG) legt de focus op het terrein waar de ontwikkeling en/of de kwaliteit van leven van jeugdigen of van volwassenen in een afhankelijkheidsrelatie belemmerd wordt. OG'ers zijn werkzaam in de jeugdhulp, het onderwijs, de langdurige zorg (ouderenzorg, gehandicaptenzorg) en ggz18+. De diagnostiek, begeleiding en behandeling die zij bieden is dialogisch, systeemgericht en veranderingsgericht binnen een brede context. Deze benadering sluit naadloos aan bij de huidige wens in de zorgsector zowel om te normaliseren als minder te focussen op individuele behandeling.

Werkgevers hebben dringend behoefte aan meer orthopedagogen-generalist die bijdragen aan het reduceren van wachtlijsten en passende zorg zoals wordt beoogd in de Zorgakkoorden. Bekostiging van de OG-opleiding zal leiden tot meer instroom op de arbeidsmarkt.

Overvallen door besluit

Op 6 februari jl. werd de beroepsvereniging NVO (Nederlandse Vereniging voor pedagogen en Onderwijskundigen) overvallen door de brief van toenmalige minister J.A. Bruijn met het besluit om geen centrale bekostiging aan de opleiding toe te kennen. Op 2 maart jl. heeft de NVO hierover een [brief](#) geschreven aan de vaste Kamercommissie VWS en daarin uitgelegd waarom de NVO verbijsterd is over de beargumentering van dit besluit.

Petitie van werkgevers

In april zijn drie werkgevers (ASVZ, Family Supporters, Kind&meer) gestart met de [petitie](#) 'Bekostig de opleiding tot orthopedagoog-generalist'. Deze gaan ze op 2 juni aanstaande aan u aanbieden waarbij werkgevers u graag vertellen waarom bekostiging zeer urgent is. Op de website [doemeevoordeOG](#) vindt u tal verhalen van werkgevers en zorgprofessionals die dit ondersteunen. De voorzitter van de NVAVG (Nederlandse Vereniging Artsen Verstandelijk Gehandicapten) geeft aan: '[Ik kan als arts VG gewoon niet zonder de OG.](#)'

Geen overleg met VWS

Ondanks verschillende pogingen van de NVO om in overleg te gaan met VWS (voor en na 6 februari) is tot op heden nog geen overleg met het ministerie van VWS geweest.

Onderbouwing van Besluit is onbegrijpelijk

Aanleiding van de brief van de toenmalige Minister is de eenmalige raming van het Capaciteitsorgaan in het [Kernrapport orthopedagoog generalist](#). In zijn Besluit zegt de minister dat er geen sprake is van marktfalen. De raming geeft echter, anders dan de minister lijkt te veronderstellen, geen antwoord op de vraag of er sprake is van marktfalen of marktverstoring. Bovendien lijkt het inconsistent en willekeurig dit criterium opeens bij deze beroepsgroep te hanteren.

Hieronder zetten we ons onbegrip over het besluit om geen centrale bekostiging toe te kennen nog eens kort op een rijtje.

1. *Opleiden is een randvoorwaarde voor het zorgsysteem*

De beschikbaarheidsbijdrage is bedoeld om te voorkomen dat zorgaanbieders die (onverplicht) opleiden, de daarmee gemoeide kosten moeten terugverdienen via de tarieven, waardoor zij in hun concurrentiepositie worden benadeeld. De toerekening van de opleidingskosten via de tarieven werd marktverstoring beschouwd met als gevolg dat er een risico zou ontstaan dat te weinig wordt opgeleid.

De centrale bekostiging van essentiële zorgopleidingen waarvan de kosten niet via tarieven kunnen worden terugverdiend vallen onder de stelselverantwoordelijkheid van de Minister die opleiden als randvoorwaarde voor het zorgsysteem ziet.

De OG (sinds 2020 in de wet BIG) functioneert na de postmasteropleiding op een hoog niveau van vakbekwaamheid en is toegerust voor (regievoering op) complexere problematiek. De orthopedagogen-generalist vervullen een essentiële rol in ons zorgstelsel. Het vaststellen van een daadwerkelijk marktfalen is in het verleden nimmer als voorwaarde gesteld aan de opname van de opleidingen in de beschikbaarheidsbijdrage. Om in aanmerking te komen voor centrale bekostiging was voldoende dat de kosten voor de opleidingen via de tarieven moeten worden gefinancierd.

De Minister kan de aanvraag van NVO voor bekostiging van de OG-opleiding dus redelijkerwijze niet afwijzen op grond van het feit dat er geen marktfalen is vast-gesteld. Daarmee past de Minister op een volstrekt willekeurige wijze artikel 56a Wmg toe.

2. *Marktfalen en marktverstoring kan niet worden uitgesloten op basis van raming Capaciteitsorgaan*

De vraag of er sprake is van marktfalen kan niet met het Kernrapport van het Capaciteitsorgaan worden beantwoord. Het rapport bevat slechts een raming van benodigde opleidingsplekken binnen de bestaande financiële kaders (dus zonder bekostiging). Daarmee wordt niet de vraag beantwoord of vraag en aanbod in de markt op dit moment goed op elkaar is afgestemd. Als er wel financiering beschikbaar zou worden gesteld, dan blijkt dat de vraag naar opleidingsplekken wezenlijk hoger ligt

en de huidige markt dus geenszins zelf in het noodzakelijke aanbod kan voorzien. Overigens kan alleen de Nederlandse Zorgautoriteit onderzoek naar marktfalen doen.

De minister trekt uit het Kernrapport ten onrechte de conclusie dat de opleidingscapaciteit bij instellingen ruimer is dan momenteel wordt benut en dat er voldoende potentiële opleidingen beschikbaar zijn. Uit het rapport volgt juist dat er meer vraag is dan aanbod aan opleidingsplekken. Juist omdat er geen centrale bekostiging is, wordt de opleiding uitgesteld of wordt ervan afgezien. Dit uitgangspunt leidt tot een substantieel hoger aantal benodigde OG. Tabel 4 in het [Nivel rapport](#) laat zien wat de gewenste instroomplekken zouden zijn als van een gelijke verhouding tussen OG'ers en GZ-psychologen wordt uitgegaan in drie verschillende scenario's. Op basis van deze doorrekeningen zouden er tussen 232 en 296 professionals per jaar moeten instromen in de opleiding tot OG in de jeugdzorg, gehandicaptenzorg en ouderenzorg. Dit is een aanzienlijk hoger aantal dan het Capaciteitsorgaan heeft berekend.

3. *Er is wel degelijk sprake van marktfalen en marktverstoring*

Ook binnen de huidige financiële (beperkende) kaders is er (i) op dit moment een onvervulde vraag van 20%; (ii) is er behoefte aan 50% toename aan OG'ers binnen tien jaar en (iii) is er een sterke behoefte aan wijzigingen in de functiemix door mensen verder op te leiden, aldus het Kernrapport). De NVO vindt dit een wezenlijk onvervulde vraag, mede gelet op het forse personeelstekort in de zorg op dit moment. In de huidige zorgmarkt is het onuitlegbaar dat dergelijk opleidingspotentieel onbenut wordt gelaten.

Daar komt bij dat het huidige verschil in financiering van de opleiding tot GZ-psycholoog en opleiding tot OG op dit moment op zichzelf leidt tot marktverstoring. Immers, er is op dit moment een financiële prikkel voor instellingen om GZ-psychologen op te leiden en in te zetten terwijl er een behoefte is voor het opleiden en inzetten van een OG. Dit wordt bevestigd in de beschikbare rapporten.

Dit duidt erop dat de kwaliteit van de zorg door het gebrek aan centrale financiering in het geding is. Immers, er worden zorgverleners opgeleid en ingezet die zorginhoudelijk niet de voorkeur hebben. De passende zorg (behandeling van individu en context door een OG) kan in die situaties niet worden verleend, terwijl deze zorg wel vereist is.

Conclusie

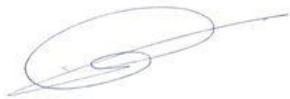
Kortom, de Minister heeft ten onrechte op basis van de uitkomst van de raming van het Capaciteitsorgaan de conclusie getrokken dat er geen grondslag is voor een beschikbaarheidsbijdrage. De beslissing om de OG-opleiding niet in aanmerking te laten komen voor centrale bekostiging is niet gestoeld op een zorgvuldig en serieus onderzoek.

Oproep

Wij roepen de leden van de vaste Kamercommissie VWS met klem op om Minister Mirjam Sterk te verzoeken de beslissing terug te draaien en over te gaan op centrale bekostiging van de opleiding tot OG.

Graag verzoeken wij u deze brief te betrekken bij het Notaoverleg Arbeidsmarktbeleid in de zorg van 8 juni aanstaande, waar dit onderwerp op de agenda staat.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Judy Hoffer', is positioned above the typed name.

Judy Hoffer,

Directeur NVO